

**PLAN MOT
KRÄNKANDE BEHANDLING, TRAKASSERIER OCH
SEXUELLA TRAKASSERIER**

Läsåret 2023/24

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

FÖRORD	3
VÅR VISION - ATT VÄXA I TRYGGHET	3
ANSVAR OCH ARBETSORDNING	3
Giltighetstid	3
Ansvariga för planen	3
Elevernas delaktighet	4
Personalens delaktighet	4
Vårdnadshavares delaktighet	4
Förankring av planen	4
Utvärdering av innevarande års plan	4
LAGRUM	5
Skollagen	5
Diskrimineringslagen	5
Skolans läroplan	6
Kränkningar på nätet och näthat	7
DISKRIMINERING	7
Kön	7
Könsidentitet eller könsuttryck	7
Funktionsnedsättning	7
Etnisk tillhörighet	7
Religion och annan trosuppfattning	7
Sexuell läggning	7
Ålder	8
UPPTÄCKA TRAKASSERIER OCH KRÄNKANDE BEHANDLING	8
Personal som elever och vårdnadshavare kan vända sig till	8
OM ELEV KRÄNKES AV ANDRA ELEVER	8
OM ELEV KRÄNKES AV PERSONAL	9
VÅLD OCH HOT OM VÅLD	9
KONSEKVENSTRAPPA FÖR BRYTANDE AV TRIVSELREGLERNA	9
RUTINER FÖR UPPFÖLJNING	10
MOT DISKRIMINERING OCH KRÄNKANDE BEHANDLING	11
Förebyggande arbete BILAGA 1	11
Uppfångande arbete	13
Åtgärdande arbete	15
KÄLLFÖRTECKNING	17
BILAGA 1-	18
DE SJU DISKRIMINERINGSGRUNDERNA PÅ LÄTTLÄST SVENSKA	18
BILAGA 2 -	21
KOMPISSAMTAL	21

FÖRORD

Svenska skolan i Berlin är en skola med åldersintegrerade klasser från förskoleklass till årskurs 6. Huvudspråket för undervisningen är svenska. Andra språk som förekommer i undervisningen är norska, tyska och engelska. Skolan bedriver undervisning mellan 08.30 - 14.30, måndag till fredag. Därefter erbjuds fritidsaktivitet mellan 14.30 - 17.00.

Undervisningen sker med ämneslärare, så att samtliga barn lär känna samtliga lärare och vice versa. Att känna sig trygg med skolans personal är en förutsättning för att våga träda fram om man upplever sig kränkt eller trakasserad.

Vi delar lokaler med Svenska Victoriaförsamlingen samt deras förskola. Denna plan är även delgiven.

En trygg skolmiljö behövs för att alla barn ska kunna nå sin fulla potential utan att behöva träda tillbaka eller hålla låg profil utifrån rädsla. Därför uppmanar vi våra elever att våga pröva nya vägar, nya vänner, nya tankebanor, nya språk och nya perspektiv att se på sig själv.

Vår skola består av människor som har olikheter ifråga om kön och könsidentitet, etnisk tillhörighet, funktionsnedsättning, religion och ålder. Vi utgår även ifrån att den är blandad vad gäller sexuell läggning. För att belysa mångfalden i samhället blir det viktigt att skolan förhåller sig kritisk till de normer som råder. Med detta arbetssätt skapar vi trygga och medvetna individer.

VÅR VISION - ATT VÄXA I TRYGGHET

Det är vår övertygelse att tryggheten är den grogrund som krävs för att barn ska kunna utvecklas optimalt och tordas ta för sig av de chanser och utmaningar som ges. Därför är det för oss på Svenska skolan i Berlin extra viktigt att förebygga, upptäcka och åtgärda all form av behandling som motverkar trygghet och trivsel.

ANSVAR OCH ARBETSORDNING

Giltighetstid

Planen gäller läsåret 2023/2024

Ansvariga för planen

Huvudman och rektor har ansvaret för att planen upprättas, efterföljs samt utvärderas.

Elevernas delaktighet

- 1) I början av läsåret tar samtliga klasser på skolan upp värdegrundsarbetet samt jobbar tillsammans med rektor fram ordningsregler.
- 2) Fortlöpande ställs frågor till eleverna hur skolan kan se till att alla elever trivs och vad trivsel betyder. Samtalen om trivsel och trygghet i skolan äger rum under mentorstid, klassråd och elevråd (de två senare sker ungefär vart sjätte vecka).
- 3) Under vintern görs en trygghetsenkät för alla skolans elever

Personalens delaktighet

Pedagogerna diskuterar och skriver tillsammans planen inför varje läsår. För att planen ska vara ett levande dokument genom hela läsåret är det alla pedagoger delaktiga i upprättandet av planen. Nyanställda, praktikanter och övrig personal som befinner sig i lokalerna får planen samt sätts in i arbetet kring innehållet via möten med rektor.

Vårdnadshavares delaktighet

Planen finns tillgänglig på hemsidan samt tas upp på höstterminens föräldramöte. Föräldrar kan även via skolstyrelsen vara delaktiga i utformningen av planen när beslutet tas av skolstyrelsen.

Förankring av planen

Det är rektors ansvar att förankra planen samt att hålla den levande. Till hjälp att utforma planen har rektor mentorer, lärare och fritidspersonal. Därefter godkänns den av skolstyrelsen och delges huvudman, vårdnadshavare och elever.

Eleverna görs delaktiga på klass- och elevråd, samt i samband med ny termin.

Vårdnadshavare informeras på föräldramöte på höstterminen.

Planen finns att läsa på skolans hemsida.

Elevvård är en stående punkt på pedagogernas arbetslagsmöten varje vecka.

Utvärdering av innevarande års plan

Utvärdering sker fortlöpande och i slutet av läsåret. Detta skrivs på separat dokument vilket bifogas som bilaga 2 i detta dokument. Utifrån uppföljning och analys av husetmodellen och trygghetsenkät identifieras områden som skolan ska jobba med för att öka trygghet och arbetsro. I

år blev det tydligt att skolan behövde jobba mer med att ha ytterligare en person som hjälper till nere vid ytterkläderna i början och slutet av rasten. Se NY punkt vi Förebyggande arbete bilaga 1

LAGRUM

Skollagen

I skollagen kap. 6 står att inget barn eller elev får bli utsatt för kränkande behandling. Kränkande behandling definieras som ett uppträdande som kränker ett barn eller elevs värdighet och är det begrepp som används i lagen för kränkningar som inte har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Veldig viktigt i lagen är att bedömningen av kränkningen ska utgå från den utsattes upplevelse, känner en elev sig kränkt är hen kränkt och då har skolan en skyldighet att agera.

Det råder nolltolerans mot kränkande behandling både mellan elever och från skolpersonal till elever och i skollagen står att det är huvudmannen som ansvarar för att skolan arbetar både målinriktat och förebyggande mot kränkande behandling av elever. Det är Skolinspektionen och Barn- och Elevombudet som granskar att förskola och skola lever upp till skollagen.

Personal i skolan har anmälningsplikt. Det innebär en skyldighet att en anställd på skolan ska meddela rektorn på skolan så snart hen får veta att en elev upplever sig utsatt för kränkande behandling. Rektor ska i sin tur rapportera detta vidare till huvudmannen.

Skolan har också utredningsplikt. Den innebär att när rektor får kännedom om att en elev upplever sig utsatt så måste skolan utreda hela händelseförloppet. Därefter sätts åtgärder in för att motverka liknande kränkningar i framtiden. Dessutom har skolan handlingsplikt. Den innebär att skolan är skyldiga att utifrån utredningen som gjorts ta fram åtgärder som gör att kränkningarna upphör både på kort och lång sikt.

Om en elev upplever sig utsatt för kränkningar och skolan inte lever upp till lagens krav om anmälnings-, handlings- eller utredningsplikt kan ärendet anmälas till Skolinspektionen eller Barn- och Elevombudet. Då kommer någon av myndigheterna att utreda ärendet och begära in dokumentation från skolan.

Diskrimineringslagen

I diskrimineringslagen står att skolans huvudman ska göra allt för att ingen elev ska bli utsatt för diskriminering eller trakasserier. Diskriminering är när en vuxen i skolan missgynnar eller behandlar en elev sämre än andra och det har samband med någon av diskrimineringsgrunderna; kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, etnisk tillhörighet, funktionsnedsättning, religion eller annan trosuppfattning eller ålder.

Skolan är skyldig att arbeta målinriktat både förebyggande och främjande för alla elevers lika rättigheter och möjligheter. Sedan den 1 januari 2017 gäller skärpta regler i diskrimineringslagen om aktiva åtgärder i samband med samtliga diskrimineringsgrunder.

Verksamheter som omfattas av skollagen ska genomföra aktiva åtgärder enligt ett övergripande ramverk och måste ha både riktlinjer och rutiner för att förhindra trakasserier. Det tidigare kravet på en likabehandlingsplan har ersatts med ett allmänt krav om skriftlig dokumentation.

I skolan är det huvudmannen eller personalen som kan göra sig skyldig till diskriminering eftersom det behöver finnas en uppenbar strukturell obalans i makt mellan den som diskriminerar och den som blir diskriminerad. Detta kan till exempel ske genom skolans regler och rutiner som missgynnar vissa elever. Elever kan inte diskriminera varandra.

Trakasserier är när någon blir kränkt utifrån någon av diskrimineringsgrunderna. Om skolan inte lever upp till lagens krav på främjande och förebyggande arbete kan du anmäla ärendet till Diskrimineringsombudsmannen.

Skolans läroplan

Det är inte bara skollagen och diskrimineringslagen som tydligt lyfter skolans ansvar och skyldighet att arbeta för nolltolerans mot kränkande behandling, diskriminering och trakasserier. I skolans läroplan för grundskolan, förskoleklassen, fritidshemmet 2011 (Lgr 11) framgår tydligt skolans uppdrag att främja förståelse för andra människor och individens förmåga till inlevelse. Ingen ska utsättas för diskriminering eller annan kränkande behandling i skolan. Sådana tendenser ska aktivt motverkas (Ur Lgr 11, kap. 1).

I läroplanerna står det att skolans uppdrag är att stärka elever i att ta ställning mot kränkningar genom att arbeta för att varje elev tar avstånd från att människor utsätts för förtryck och kränkande behandling samt medverkar till att hjälpa människor (Lgr 11, kap. 2).

Kränkningar på nätet och näthat

I samtliga fall av kränkande behandling, diskriminering och trakasserier på internet har skolan skyldighet att utreda om kränkningarna har koppling till skolan. Detta gäller även om kränkningar skett på elevernas fritid.

DISKRIMINERING

För att en kränkande behandling ska kallas för diskriminering måste en eller flera av de sju diskrimineringsgrunderna vara uppfyllda.

Kön

Ingen får bli diskriminerad på grund av att personen är tjej eller kille.

Könsidentitet eller könsuttryck

Ingen får bli diskriminerad för att hen inte identifierar sig som tjej eller kille.

Funktionsnedsättning

En person får inte bli diskriminerad på grund av att hen har varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar i sin funktionsförmåga.

Etnisk tillhörighet

Ingen får bli diskriminerad på grund av sin nationalitet, sitt etniska ursprung eller sin hudfärg.

Religion och annan trosuppfattning

Ingen får bli diskriminerad på grund av sin religion eller sin trosuppfattning.

Sexuell läggning

Ingen får bli diskriminerad för sin sexuella läggning, det vill säga för att hen är homosexuell, bisexuell eller heterosexuell.

Ålder

Ingen får bli diskriminerad för sin ålder.

UPPTÄCKA TRAKASSERIER OCH KRÄNKANDE BEHANDLING

Till den pedagogiska vardagen hör att ta hand om mindre dispyter mellan elever. Oftast kan sådant hanteras direkt och osämjan mellan eleverna försvinner utan att någon efteråt bär på känslan att vara kränkt.

Men ibland försvinner inte känslan av att vara kränkt eller otrygg och det förekommer också värre incidenter, trakasserier eller våld. Bakom en incident kan exempelvis ligga en avsikt att nedvärdera någon eller att det pågår mobbning.

I Skolverkets Allmänna Råd beskrivs kränkande behandling som ”ett uppträdande som utan att ha samband med någon diskrimineringsgrund kränker ett barns eller en elevs värdighet.” Det kan vara svårt att avgöra vad som är ”vanliga vardagsdispyter” och vad som är kränkningar. Här måste all personal lita till sitt professionella omdöme. All personal måste också orka/våga gripa in och ställa obekväma frågor i klassrum och korridorer.

När en i personalen bevittnar eller får kännedom om en situation där en elev utsätts för någon form av kränkning har personalen en skyldighet att ingripa så att kränkningen omedelbart upphör. Förutom att stoppa kränkningen ska denne också se till att den utsatte såväl som den eller de som utfört kränkningen tas om hand. Skolledning, vårdnadshavare, Trygghetsgruppen och mentor ska informeras skyndsamt. Vid allvarigare händelser måste detta ske om möjligt samma dag. Rektor utser sedan personal eller en grupp som ska utreda kränkningen och vidta åtgärder. I första hand tilldelas Trygghetsgruppen detta uppdrag.

Personal som elever och vårdnadshavare kan vända sig till

Elever och förälder kan vända sig till all personal på skolan som i sin tur kan bistå med att ärendet vidarebefordras till rektor och huvudman. Huvudman tar sedan ansvar för att utreda situationen. Det går också bra för både elever och vårdnadshavare att vända sig till rektor direkt företrädesvis via e-post på info@svenskaskolan-berlin.de.

OM ELEV KRÄNKES AV ANDRA ELEVER

Om en elev utsätts för någon form av kränkande handling av annan elev följer vi nedanstående arbetsgång.

OM ELEV KRÄNKES AV PERSONAL

Om någon på skolan får information om eventuell kränkande behandling från personalen mot elev, ska detta anmälas till rektor, utan att rådfråga utpekad personal. I fall där rektor misstänks ha utfört kränkningen sker en direkt anmälan till huvudman, utan att varken informera lärare eller rektor. Huvudman ansvarar för att utreda anmälan. I fall där lärare anmäls för kränkning av undervisande elev, ska samtal ske med elev huruvida hen känner sig trygg med att bli undervisad av läraren. Om otrygghet skulle råda, tas läraren ur tjänst för aktuella lektioner där elev närvarar.

VÅLD OCH HOT OM VÅLD

Se krisplan. Se utdrag ur krisplan;

Om du upptäcker hot eller våld av något slag;

1. Försök att stoppa det med en bestämd tillsägelse.
2. Om den våldsamma eller hotfulla situationen inte upphör, påkalla hjälp från övrig personal.
3. Underrätta vårdnadshavarna om så beslutas, be dem eventuellt att komma till skolan.
4. Vid skada på person eller egendom, informera och ge förälder och elev information om försäkringsläget.
5. Informera elevens mentor/klassföreståndare om vad som hänt.
6. Vid hot och våld ska skolledningen alltid kontaktas.
7. Rektor, mentor och arbetslag samarbetar kring skolans uppföljning och handlingsplan för de allvarigare hot-och våldssituationerna.
8. Varje incidentrapport som gjorts skall noteras i personalens veckomötesprotokoll.

KONSEKVENSTRAPPA FÖR BRYTANDE AV TRIVSELREGLERNA

För att alla barn ska känna sig trygga i skolans miljö är det viktigt att de gemensamma reglerna respekteras. Vid överträdelse av dessa regler är det viktigt att ansvarig personal reagerar på ett sätt

som visar barnet som brutit mot trivselreglerna att beteendet inte godtas. Denna reaktion visar även övriga elever att de kan lita på överenskommelsen och att det är den ansvariga personalen som bestämmer. Detta skapar trygghet för alla inblandade barn.

Det är viktigt att alltid respektera den som blir tillsagd. Tonen ska vara rak och respektfull, samt vädja till barnets goda vilja. I en konflikt är det viktigt att aldrig få någon av de inblandade att känna sig liten, svag eller inte önskvärd.

Konsekvenstrappans fem steg:

1. Tillsägelse

Eleven adresseras med namn och ombes upphöra med det oönskade beteendet.

2. Enskilt och avskilt samtal

Eleven tas ut ur klassrummet och får en beskrivning av det oönskade beteendet och varför det är icke önskvärd. Tonen bör vara vänlig och vädja till elevens goda vilja.

3. Förflyttning i klassrum

Eleven får tillfälligt byta plats för att en ny social omgivning ska skapas. Vid upprepade tillsägelser kan permanent platsbyte vara önskvärd. Ärendet tas upp på veckomötet.

4. Utvisning ur klassrum (kontakta rektor)

Rektor kontaktas och eleven hämtas upp av rektor eller annan pedagogisk personal. Ärendet tas upp på veckomötet och protokollförs. Mentor kontaktar vårdnadshavare. Personalen har alltid tillsynsansvar och får aldrig lämna elev obevakad.

5. Hämtning (om det är fara för elevs säkerhet).

Rektor kontaktas och eleven hämtas upp av rektor eller annan pedagogisk personal. Ärendet tas upp på veckomötet och protokollförs. Rektor informerar vårdnadshavaren om hämtning. Mentor informeras och kontaktar vårdnadshavare. Vårdnadshavarna och barnet bjuds in till samtal med rektor och mentor närvarande.

RUTINER FÖR UPPFÖLJNING

Uppföljning innebär att man undersöker om åtgärderna utförts. Vidtagna åtgärder ska alltid följas upp inom tid som bedöms som rimlig. Ofta kan flera uppföljningar behövas. Utvärdering innebär att man undersöker vilken effekt åtgärderna haft för elevens skolsituation och om kränkningarna har upphört. I svårare och/eller längre pågående ärenden ska rektor alltid fortlöpande hållas informerad. I sådana ärenden ska rektor alltid delta och det ska ske en fördjupad analys och diskussion kring kommande och vidtagna åtgärder. Eventuellt bör ytterligare kompetens inkallas. Uppföljningen/utvärderingen ska dokumenteras skriftligt.

Om kränkningarna har upphört avslutas utredningen. Om kränkningar inte har upphört måste man utreda varför. Arbetet fortsätter tills kränkningar har upphört. Huvudman kommer att följa upp kränkningar inom fyra veckor från det att anmälan inkommit för ärenden som rör personal-elev kränkningar samt upprepade kränkningar.

MOT DISKRIMINERING OCH KRÄNKANDE BEHANDLING

Arbetet med planen mot diskriminering och kränkande behandling är tredelad. Den består av det förebyggande arbetet, det uppfångande arbetet och det åtgärdande arbetet. Tillsammans utgör dessa tre delar en garanti för att skolan snabbt kan instruera, sondera och reagera.

Elever	Vårdnadshavare	Personal
Mentorstid/Elevråd	Föräldraforum	Veckomöte
Klassråd	Föräldramöte	Månadsmöte
Husetmodellen	Föräldraenkät	
Elevenkät	Utvecklingssamtal	
Utvecklingssamtal		

Förebyggande arbete BILAGA 1

Mål	Skolpersonalen kan möta elevernas frågor om utanförskap och diskriminering.
Åtgärd	Det faller aldrig på enskilda elever att behöva undervisa lärare eller andra elever i frågor som rör utanförskap eller någon tematisering av diskrimineringsgrunderna.
När	Under uppstartsveckan går diskrimineringsgrunderna igenom.
Ansvarig	Rektor och samtliga pedagoger.

Mål	Inför varje läsårsstart ska det finnas en plan mot diskriminering och kränkande behandling.
-----	---

Åtgärd	Rektor tillsammans med lärare tar fram en plan innan läsåret slut, som ska godkännas av skolstyrelsen. Planen gäller för kommande läsår.
När	Innan skolstart.
Ansvarig	Rektor.

Mål	Eleverna ska få ta ställning och lära sig motivera sitt ställningstagande.
Åtgärd	Initialt på läsåret genomförs ett tema-arbete med fokus på vänskap..Där skapas gemensamt de trivselregler som ska gälla under läsåret. Värderingsövningar och gruppdiskussioner sker intensifierat under skolårets första fem veckor. Detta slutförs med en Stopp-teater. Vidare sker detta kontinuerligt under läsåret på klassråd, elevråd och mentorstid.
När	Under den första delen på läsåret. .
Ansvarig	Samtliga pedagoger.

Mål	Öppna möjligheter för eleverna att bryta könsmönster, könsmissiga grupperingar och könsstereotypa aktiviteter.
Åtgärd	Lärare och rastvakter delar in eleverna i könsheterogena grupperingar, uppmuntrar elever att prova på olika aktiviteter som kan tolkas som könsnormbrytande. Rastvakten tar vid behov fram olika aktiviteter som finns
När	Detta genomförs på lunchrast av rastvakten.
Ansvarig	Samtliga pedagoger.

Mål	Alla som har sin dagliga verksamhet i skolan ska känna till planen mot diskriminering och kränkande behandling.
-----	---

Åtgärd	Planen läggs ut på hemsidan och presenteras för vårdnadshavare på höstens första föräldramöte. Eleverna går igenom planen med sina mentorer vid läsårsstart. Eleverna får ta fram egna exempel på diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Följande exempel hängs upp på anslagstavlan i korridoren. Eleverna kommer gemensamt fram till vilka trivseregler som ska gälla under läsåret.
När	Inom de första två veckorna på läsåret (v. 34 och v. 35)
Ansvarig	Rektor och mentorer.

Mål	Eleverna ska bli skolade i normmedvetenhet/normkritiskt förhållningssätt.
Åtgärd	Lärarna ska medvetet belysa, genom val av högläsningböcker, litteratur, filmer och övrigt läromedel olika minoriteter, könsidentiteter, könsuttryck, funktionsnedsättningar, trosuppfattningar (även ateism) familjebilder, etniciteter, identiteter, sexualiteter.
När	Fortlöpande. Punkten tas upp på samtliga veckomöten.
Ansvarig	Samtliga pedagoger.

Uppfångande arbete

Mål	Eleverna ska skolas i den demokratiska värdegrunden och utifrån mognad vara med och påverka skoldagens utformning.
Åtgärd	Mentorerna ska hålla klassråd med eleverna. På klassrådet väljs representanter till elevrådet. Där tränas demokratiska principer. Minst var tionde vecka träffar elevrådet rektor för att gemensamt gå igenom skolans utformning samt möjliga förbättringar.
När	Fortlöpande med intervaller på som mest tio veckor.
Ansvarig	Rektor och mentor.

Mål	Upptäcka elever som inte trivs i skolan.
-----	--

Åtgärd	<p>Rastvakten skriver in på veckans dagordning, under rubriken elevvård, på driven om någon elev uppfattas som utanför eller nedstämd. Detta tas upp på veckomöten.</p> <p>Samtlig frånvaro sammanställs och utvärderas. Om elev har mer än tio dagars sjukfrånvaro ska kontakt tas med hemmet för att utesluta att vantrivsel inte ligger till grund för frånvaron.</p>
När	<p>På veckomöten utvärderas rasterna.</p> <p>Fortlöpande. Lärarna tar närvaro och skriver upp frånvaro i driven.</p>
Ansvarig	Rektor och pedagoger.

Mål	NY. Minska risken för otrygghet i samband med rasters start och slut.
Åtgärd	Den ena rastvakten går ner på skolgården och möte upp barnen där. Den andra rastvakten följer med ner till jackorna och hjälper de yngre barnen att sätta på och av sina ytterkläder.
När	I början och slutet av rasten
Ansvarig	Rektor och pedagoger.

Mål	Elever får med stöd av vårdnadshavare möjlighet att framföra sin upplevda skolsituation.
Åtgärd	En gång per termin erbjuds samtliga elever ett utvecklingssamtal tillsammans med vårdnadshavare och mentorer. Möjlighet att träffa samtliga undervisande lärare erbjuds. Utöver detta genomförs husetmodellen och elevenkäten.
När	Under utvecklingssamtalen på höst- och vårtermin. Husetmodellen och elevenkäten genomförs en gång per läsår.
Ansvarig	Rektor.

Mål	Upptäcka kränkande behandling i undervisning eller på raster.
-----	---

Åtgärd	Lärare, rastvakter eller andra vuxna som ser, hör eller upplever att någon trakasseras eller kränks ska direkt meddela mentorer som meddelar hem och rektor. Ärendet lyfts på veckomötet och skrivs in i protokollet. Anmälan om kränkande behandling upprättas.
När	Direkt.
Ansvarig	Samtliga pedagoger.

Mål	Eleverna får anonymiserat möjlighet att uttrycka känslor som oro och otrygghet.
Åtgärd	Minst ett tillfälle per läsår genomförs enkätundersökningar (se husetmodellen och trygghetsenkäten). Där får eleverna möjlighet att framföra hur de upplever den fysiska och psykiska skolmiljön.
När	Husetmodellen och elevenkäten genomförs minst en gång per läsår.
Ansvarig	Rektor.

Åtgärdande arbete

Mål	Elever ska få stöd och kännedom om hur man kan lösa konflikter.
Åtgärd	Tillsammans med mentor ska eleverna få genomföra kompassamtal (se bilaga D) och därigenom hitta vägar för att kunna lösa enklare konflikter.
När	Fortlöpande.
Ansvarig	Mentor eller undervisande lärare.

Mål	Elever ska få hjälp och stöttning ut ur ett negativt beteende.
Åtgärd	När en elev kränkt eller trakasserat annan elev, och kränkningen eller trakasseriet inte låter sig med enkelhet avhjälpas, ska ett möte med mentor, vårdnadshavare och barn äga rum. Där ska man gemensamt finna orsak till händelsen och hitta lämpliga lösningar. Detta ska skriftligen dokumenteras.

När	När konflikten uppstår. Uppfångande frågor ställs från pedagog till elever, när dessa står uppradade för att gå in i klassrummet efter rast.
Ansvarig	Samtliga pedagoger.

Mål	Elever ska få hjälp att avbryta en kränkning eller ett trakasserier.
Åtgärd	Så fort en vuxen märker att en kränkning eller trakasserier sker ska den ingripa. Se handlingsplan "Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av andra elever".
När	Direkt.
Ansvarig	Samtliga pedagoger.

Mål	Vårdnadshavarna till samtliga barn som medverkat i konflikten ska skyndsamt meddelas om händelsen och lösningen via en händelserapport.
Åtgärd	Samma dag som en konflikt uppstått ska vårdnadshavarna meddelas via händelserapport. Där beskrivs händelsen och hur skolan hanterar den. Händelserapporten skickas till mentor som läser igenom den och bedömer hur kontakt med vårdnadshavaren bör ske.
När	Direkt eller senast kl. 17.00. Målet är att vårdnadshavaren ska få information innan hämtning.
Ansvarig	Samtliga pedagoger.

KÄLLFÖRTECKNING

DO, BEO och Skolinspektionens handledning

www.do.se

www.skolinspektionen.se/BEO

Husmodellen

www.do.se/sv/Material/Husmodellen---skolan/

Skolverkets allmänna råd och kommentarer

www.skolverket.se

Årstaskolans plan mot diskriminering och kränkande behandling, 2017-18

Kompissamtal

Lars Edling

Ekelunds förlag AB.

Trans, kön och identitet - att arbeta inkluderande i FK-6

Edward Summanen och Tom Summanen

Natur och kultur 2017

BILAGA 1- DE SJU DISKRIMINERINGSGRUNDERNA PÅ LÄTTLÄST SVENSKA

Diskriminering är förbjudet om det beror på

1. Kön
2. Könsoverskridande identitet eller uttryck
3. Etnisk tillhörighet
4. Religion eller annan trosuppfattning
5. Funktionsvariation
6. Sexuell läggning
7. Ålder.

Dessa sju saker är våra diskrimineringsgrunder. Nu ska vi förklara vad de betyder.

1. Kön

Kvinnor, män och transsexuella kan bli diskriminerade på grund av kön. En person som är transsexuell kan vara någon som vill ändra kön eller som har ändrat kön. Det är förbjudet att diskriminera någon på grund av kön.

2. Könsoverskridande identitet eller uttryck

Min identitet är min bild av mig själv. Jag som skriver den här texten är kvinna. Den som inte känner sig som kvinna och inte heller känner sig som en man har en identitet som är könsoverskridande. DO använder ordet könsidentitet. En transperson har en könsidentitet som överbryggar de vanliga gränserna. Det är förbjudet att diskriminera en transperson. En man som klär sig som en kvinna ska inte behandlas annorlunda. En kvinna som klär sig som en man ska inte heller behandlas annorlunda. Det kan vara diskriminering.

3. Etnisk tillhörighet

Jordklotet är fullt av människor. Vi kommer från olika länder, olika nationer. Vi har olika nationaliteter till exempel finländare, svenskar och polacker. Alla människor har olika hudfärg. Vi

kommer från olika kulturer. Vi kan tillhöra olika folk och bo i samma land. Det kan kallas att vi har olika etniska bakgrunder. I lagen kallas det för etnisk tillhörighet. Till exempel har samer sin etniska tillhörighet och romer har sin etniska tillhörighet

Alla människor har en eller flera etniska tillhörigheter. En människa kan till exempel vara både same och svensk. En annan människa har sin etniska bakgrund i Afrika, men är född i Sverige. Alla människor har en eller flera etniska tillhörigheter. Alla människor kan därför bli utsatta för etnisk diskriminering. Om du behandlar en människa annorlunda för att du tycker att hon är annorlunda kan det vara diskriminering. Det är förbjudet att diskriminera någon på grund av etnisk tillhörighet.

4. Religion eller annan trosuppfattning

Det är förbjudet att diskriminera på grund av religion eller tro. Kristendom och islam är exempel på religioner. En annan trosuppfattning kan vara ateism. Den som är ateist tror inte på någon Gud alls.

5. Funktionsnedsättning

En människa kan ha en funktionsnedsättning. Nedsatt syn eller nedsatt hörsel är exempel på det. Den som har en allergi mot jordnötter eller har svårt att gå har också en funktionsnedsättning. Ibland gör det saker krångligare. Ibland spelar det ingen roll om man är allergisk mot jordnötter eller inte. Det beror på var man är och hur miljön där ser ut.

Det går inte att se alla funktionsnedsättningar. Några är osynliga. Du kan inte se att en person har problem inne i magen. Det kan till exempel vara problem med mage och tarmar eller oro och ångest.

Du kan heller inte se om någon behöver extra hjälp för att kunna förstå, koncentrera sig eller sitta still. En lättläst text är nödvändig för några, men kan vara bra för alla. Om du bryter benet och därför åker rullstol en månad räknas inte det som funktionsnedsättning enligt diskrimineringslagen. Lagen kräver längre tid för funktionsnedsättningen.

6. Sexuell läggning

Med sexuell läggning menas om en människa blir kär i män, kvinnor eller både män och kvinnor. Den som blir kär i en person av samma kön kallas homosexuell. Den som blir kär i en person av motsatt kön kallas heterosexuell. Den som blir kär i både män och kvinnor kallas bisexuell. Du får inte behandla en människa annorlunda på grund av vem hon blir kär i. Det är diskriminering.

7. Ålder

Ålder berättar hur gammal en människa är, hur många födelsedagar man haft. Du får inte behandla en människa annorlunda på grund av hennes ålder. Det kan vara diskriminering.

BILAGA 2 - KOMPISSAMTAL

Kompissamtal är kommunikation istället för konflikt, mobbning och tystnad - en social emotionell träning.

Med kompissamtalen läggs en grund för livet. Eleverna lär sig hur man sätter gränser och hur man blir tydlig med sitt språk så att andra begriper när man blir ledsen. Barnet lär sig lyssna på andra.

Barn och ungdomar behöver skaffa sig en social kompetens och för den är skolan en viktig arena. Då förmågan att skapa goda kamratkontakter är viktigt för framtiden blir därför känslomässig träning en central uppgift för skolan.

Kompissamtalets innebörd:

- Ger eleverna en modell för att lösa konflikter med ord.
- Förebygger mobbning.
- Ger övning i att tala inför publik och att använda ett tydligt kroppsspråk.
- Ger övning i empati.
- Ger övning i att lyssna.
- Tydliggör elevernas roller i det sociala samspelet.
- Det positiva i att ta ansvar för en negativ handling förstärks och betonas.
- Handlar inte om kunskapsförmedling. Eleverna deltar i en process och skapar sig själva en känslomässig medvetenhet. Den är omöjlig att läsa sig till.

Kompissamtal på Svenska skolan i Berlin genomförs med s k trafikljusmodell. Om man har kommit till gult ljus backar man inte till grönt - långsiktigt lär sig eleverna att ta chansen när den ges.

Grundläggande ingrediens: Positiv varm stämning: "Det var duktigt av dig att stå för detta!"

Atmosfär av lyssnande

Genom att lyssna på eleverna försöker de lära dem att visa respekt och lyssna på varandra.

Träning av kroppsspråket, speciellt när det gäller att säga ifrån.

Klassen är en viktig funktion:

Lyssnar när en konflikt reds ut.

När man är upprörd tänker man inte lika bra som när man är lugn.

Kommer på lösningar.

Visar sina kamrater respekt genom att lyssna på dem.

Läraren delar med sig av glädje, sorg, ilska, känslor som rör arbetet.

Ibland följer läraren upp kompissamtalen med enskilda samtal med frågor som:

Hur har du det under kompissamtalet?

Är det något du inte vågat berätta?

Mycket viktigt med beröm och positiv feedback för den som tar ansvar för en negativ handling och förstår vad som gjorde den andra ledsen.

Hur vet du som lärare att samtalen är på rätt väg?

- Ditt mål är att låta barnen mötas i sin konflikt och hjälpa dem reda ut den.
- Du tar inte ställning för den ena eller den andra eleven.
- Du värderar inte elevens handlingar.
- Du undviker att moralisera.
- Du ser till att eleverna inte skvallrar.
- Du delar ofta ut beröm, inte minst till den elev som tagit ansvar för en negativ handling.
- Eleverna tycker att kompissamtalen är viktiga.
- Vårdnadshavarna är positiva